

w sprawie wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy wyrażenia opinii dotyczącej spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku Akademii Sztuki Wojennej w Warszawie o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku historia na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym, prowadzonego przez Ministra Edukacji i Nauki pod sygn. DSW-WNP.8014.31.2021.4.DCz

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 4 i 5 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz.U. z 2021 poz. 478 z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej:

utrzymuje w mocy uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej nr 587/2021 z dnia 8 lipca 2021 r. i wydaje opinię negatywną dotyczącą spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku Akademii Sztuki Wojennej w Warszawie o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku historia na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym, prowadzonego przez Ministra Edukacji i Nauki pod sygn. DSW-WNP.8014.31.2021.4.DCz

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, uwzględniając opinię zespołu odwoławczego, uznało, iż wyjaśnienia przedstawione we wniosku Akademii Sztuki Wojennej w Warszawie o ponowne rozpatrzenie sprawy wyrażenia opinii dotyczącej spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku historia na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym, prowadzonego przez Ministra Edukacji i Nauki pod sygn. DSW-WNP.8014.31.2021.4.DCz nie uzasadniają zmiany opinii negatywnej wyrażonej w § 1 uchwały nr 587/2021 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 8 lipca 2021 r.

Podstawę wydania negatywnej opinii stanowiły następujące zarzuty:

1. Koncepcja kształcenia w zakresie przygotowania do zawodu nauczyciela jest niezgodna z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz.U. z 2019 poz. 1450 z późn. zm.). Koncepcja kształcenia zakłada, że uprawnienia do wykonywania zawodu nauczyciela otrzymają osoby, które ukończą metodyczno-pedagogiczne kursy/studia podyplomowe w zakresie nauczania przedmiotów historia i wiedza o społeczeństwie. Przyjęte rozwiązanie jest sprzeczne z wymaganiami określonymi w pkt. 1.4. załącznika nr 1 do rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz. U. z 2019 poz. 1450 z późn. zm.), zgodnie z którym kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela jest prowadzone jako studia pierwszego i drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie na kierunku, którego program studiów określa efekty uczenia się odpowiadające wszystkim wymaganiom podstawy programowej przedmiotu lub przedmiotów nauczania. Zgodnie z pkt 3. standardu kształcenie to obejmuje A) merytoryczne przygotowanie do

nauczania przedmiotu lub przedmiotów, B) przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne, C) podstawy dydaktyki i emisję głosu oraz D) przygotowanie dydaktyczne do nauczania przedmiotu lub przedmiotów. Uczelnia wnioskuje o uruchomienie studiów pierwszego stopnia, których absolwenci nie mogą otrzymać kwalifikacji do wykonywania zawodu nauczyciela, bo muszą ukończyć także studia drugiego stopnia na tym samym kierunku, a przy tym nie zapewnia w ramach programu studiów zajęć wymienionych w punktach B-D.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia podnosi, iż koncepcja kształcenia na wnioskowanym kierunku „zakłada, że absolwent studiów I stopnia na kierunku historia może w przyszłości wykonywać zawód nauczyciela historii, ponieważ intencją Akademii Sztuki Wojennej jest utworzenie w przyszłości studiów II stopnia na kierunku historia. Wówczas absolwenci Akademii, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz.U. z 2019 poz. 1450 z późn. zm.), będą mogli być zatrudnieni na stanowisku nauczyciela historii – jeśli ukończą studia podyplomowe z zakresu przygotowania pedagogicznego, które zawierają wszelkie niezbędne komponenty zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r.” Uczelnia argumentuje, iż „w obecnym stanie prawnym przygotowanie pedagogiczne do wykonywania zawodu nauczyciela można uzyskać nie tylko po ukończeniu studiów I i II stopnia na danym kierunku o specjalności nauczycielskiej, ale również na studiach podyplomowych organizowanych przez uczelnie wyższe. Dlatego program studiów na kierunku historia I stopnia nie musi zapewniać przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, podstaw dydaktyki i emisji głosu oraz przygotowania dydaktycznego do nauczania przedmiotu”. W odniesieniu do kwestii wykonywania zawodu nauczyciela przedmiotu Wiedza o społeczeństwie przez absolwentów wnioskowanego kierunku, Uczelnia dowodzi w sposób analogiczny, iż jest to możliwe „po ukończeniu studiów podyplomowych w tym zakresie”. Uczelnia zauważa ponadto, iż program studiów I stopnia na wnioskowanym kierunku „określa efekty uczenia się odpowiadające wszystkim wymogom podstawy programowej przedmiotu historia”. Uczelnia wymienia typy szkół, w których absolwenci wnioskowanego kierunku mogą nauczać powołując się na „rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r.” (Dz.U. z 2017 poz. 356) oraz na „rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 stycznia 2018 r.” (Dz.U. z 2018 poz. 467). W tabeli zestawiono „ogólne cele kształcenia przedmiotu historia” dla poszczególnych typów szkół, z odniesieniem do zakładanych efektów uczenia się na wnioskowanym kierunku.

Stanowisko Prezydium PKA

W odpowiedzi na zarzut Uczelnia podtrzymuje tezę o słuszności koncepcji kształcenia, która zakłada, że studia na wnioskowanym kierunku zapewnią merytoryczne przygotowanie do nauczania zajęć *historia* oraz *wiedza o społeczeństwie*, natomiast spełnienie pozostałych wymogów zawartych w pkt. 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz. U. z 2019 poz. 1450 z późn. zm.), czyli przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne, podstawy dydaktyki i emisja głosu oraz przygotowanie dydaktyczne do nauczania tych zajęć, ma zapewnić udział w stosownych studiach podyplomowych. Uczelnia udowodniła we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, że przedstawiony przez nią program studiów określa efekty uczenia się odpowiadające wszystkim wymaganiom podstawy programowej przedmiotów

nauczania dla różnych typów szkół, co gwarantuje merytoryczne przygotowanie do nauczania przedmiotów historia oraz wiedza o społeczeństwie. Nierozwiązanym problemem pozostaje jednak kwestia wyposażenia studentów wnioskowanego kierunku w kwalifikacje obejmujące przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne, podstawy dydaktyki i emisję głosu oraz przygotowanie dydaktyczne do nauczania przedmiotu lub przedmiotów. W przedłożonej koncepcji kształcenia obowiązek ten spada na organizatorów studiów podyplomowych, którzy nie są stroną w sprawie, gdyż nie przedkładają wniosku z programem studiów, obsadą kadrową itd. Jeśli nabycie uprawnień do wykonywania zawodu nauczyciela nie odbywa się w ramach studiów na wnioskowanym kierunku, jest natomiast uwarunkowane udziałem w studiach podyplomowych, których wniosek nie dotyczy, to Uczelnia nie może twierdzić, że umożliwia studentom nabycie kwalifikacji zgodnych ze standardem przygotowującym do wykonywania zawodu nauczyciela.

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy nie przedstawiono nowych okoliczności niwelujących istotę zarzutu. W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

2. Koncepcja kształcenia obejmując przygotowanie do wykonywania określonych zawodów, nie wyjaśnia zakresu właściwego dla nich kompetencji.

Koncepcja kształcenia obejmując zawody powszechnie znane lub których nazwy wyraźnie określają zakres zawodowych kompetencji, odnosi się także do takich ról zawodowych jak: analityk, pracownik instytucji nauki i kultury czy pracownik/funkcjonariusz służb mundurowych, których zadania zawodowe nie zostały w żaden sposób dookreślone. Nie wiadomo na czym polega zawód analityka, nie funkcjonuje on w klasyfikacji zawodów i specjalności Ministerstwa Rozwoju Pracy i Technologii, która wymienia kilkanaście zawodów analityka i za każdym razem są to analitycy jakiegoś konkretnego obszaru. W koncepcji kształcenia nie określono też charakteru w jakim absolwent kierunku może być zatrudniony w instytucjach nauki i kultury, ani w służbach mundurowych, w tym nie określono o jakie służby mundurowe chodzi, wymieniając tylko z zastosowaniem wyrażenia „między innymi” przykładowe spośród nich. Nie jest też jasne na czym w kontekście praktycznego profilu studiów polega zawód historyka, bowiem koncepcja kształcenia obejmuje obok tego zawodu typowe dla wykształcenia w dyscyplinie naukowej historia role zawodowe, w zakresie których zastosowanie znajduje wiedza w tej dyscyplinie: archiwisty, edytora źródeł czy nauczyciela lub szerzej edukatora w zakresie wiedzy historycznej.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia odwołuje się do Obwieszczenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz.U. z 2018 poz. 227) i przedstawia wykaz zawodów, do których przygotowuje wnioskowany kierunek. Są to analityk informacji i raportów medialnych / historyk oraz archiwista / historyk. W tabeli zestawiono wybrane kompetencje oraz wybrane zadania dla każdego z zawodów: analityka informacji i raportów medialnych, archiwisty oraz historyka. Uczelnia podnosi, iż absolwent wnioskowanego kierunku może też podjąć pracę w innych zawodach ujętych w Obwieszczeniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 grudnia 2017 r., a mianowicie takich, jak

edytor materiałów źródłowych, funkcjonariusz służb specjalnych, muzealnik, pilot wycieczek, przewodnik turystyczny miejski, przewodnik turystyczny terenowy oraz wykładowca na kursach. Uczelnia podkreśla, że do podjęcia pracy w tych zawodach „nie ma specyficznych wymagań w zakresie kwalifikacji i uprawnień”, prezentuje jednak typowe oczekiwania pracodawców dla każdego z tych zawodów. W odniesieniu do zawodów takich, jak pilot wycieczek, przewodnik turystyczny miejski, przewodnik turystyczny terenowy oraz wykładowca na kursach Uczelnia wskazuje na dodatkowe certyfikaty i szkolenia wymagane przez pracodawców. Uczelnia wymienia służby mundurowe jako te, w których absolwenci wnioskowanego kierunku również mogą znaleźć zatrudnienie (s. 9 wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy).

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia odniosła się we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy do istoty zarzutu i przedstawiła opisy wybranych kompetencji oraz zadań dla zawodów, do których przygotowuje wnioskowany kierunek. W opisie kompetencji historyka Uczelnia wymieniła szereg umiejętności, co wskazuje na adekwatność profilu praktycznego wnioskowanego kierunku. Przedstawiono także typowe oczekiwania pracodawców w odniesieniu do pozostałych zawodów, do których przygotowuje wnioskowany kierunek. Należy jednak zastrzec, iż w przypadku zawodów takich, jak pilot wycieczek, przewodnik turystyczny miejski, przewodnik turystyczny terenowy oraz wykładowca na kursach, Uczelnia zapewnia jedynie wstępne przygotowanie merytoryczne, nie zaś pełne przygotowanie do wykonywania zawodu.

W świetle dodatkowych informacji przedstawionych we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy sformułowany uprzednio **zarzut stał się bezprzedmiotowy**.

3. Przyporządkowanie kierunku do dyscyplin naukowych nie odpowiada wymaganiom określonym w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (t.j. Dz. U. z 2021 poz. 661).

W zarządzeniu nr 6 Rektora-Komendanta Akademii Sztuki Wojennej z dnia 22 marca 2021 r. w sprawie utworzenia kierunku studiów wskazuje się, że kierunek został przyporządkowany do dyscypliny naukowej historia, jako dyscypliny wiodącej i niewskazanych z nazwy dyscyplin w dziedzinie nauk społecznych. Jednocześnie przyjęty Uchwałą nr 2/2021 Senatu Akademii Sztuki Wojennej z dnia 20 stycznia 2021 r. program studiów wskazuje w dziedzinie nauk społecznych dyscypliny: nauki o bezpieczeństwie oraz nauki o polityce i administracji, którym przypisano łącznie 15 ECTS. Przyporządkowanie to nie spełnia wymagań określonych w § 3 ust. 4 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (t.j. Dz. U. z 2021 poz. 661), zgodnie z którymi program studiów dla kierunku przyporządkowanego do więcej niż jednej dyscypliny określa dla każdej z tych dyscyplin procentowy udział liczby punktów ECTS w liczbie punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia powołuje się na zarządzenie nr 6 Rektora-Komendanta Akademii Sztuki Wojennej z dnia 22 lutego 2021 r. w sprawie utworzenia kierunku studiów, w którym wnioskowany kierunek został przyporządkowany do dyscypliny naukowej historia, jako dyscypliny wiodącej i do „dziedzin nauk społecznych 15%” (Zał. 1, § 1

pkt. 2 Zarządzenia, s. 35 wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy). Uczelnia powołuje się też na Uchwałę nr 2/2021 Senatu Akademii Sztuki Wojennej z dnia 20 stycznia 2021 r. w sprawie ustalenia programu studiów pierwszego stopnia kierunku historia – studia stacjonarne (Załącznik 2, s. 37 wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy). Uchwała ta zatwierdza przyporządkowanie przedstawione w pierwotnym wniosku, w którym na s. 9 przedstawiono „Procentowy podział punktów ECTS na dziedziny nauk”, a mianowicie 85% punktów przypadło na dziedzinę nauk humanistycznych, dyscyplinę historia, a 15 punktów ECTS łącznie na dziedzinę nauk społecznych, dyscypliny: nauki o bezpieczeństwie oraz nauki o polityce i administracji. We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia uściśliła procentowy podział punktów ECTS na dyscypliny w dziedzinie nauk społecznych. Zgodnie z tą korektą, nauki o bezpieczeństwie obejmują 14 punktów ECTS – czyli 8,28%, a nauki o polityce i administracji – 12 punktów ECTS – czyli 7,10%, co stanowił łącznie ok. 15% punktów ECTS zaplanowanych na wnioskowanym kierunku.

Stanowisko Prezydium PKA

W uzupełnieniu informacji o przyporządkowaniu wnioskowanego kierunku do dyscypliny wiodącej oraz pozostałych, Uczelnia przedstawiła wyliczenie procentowego podziału punktów ECTS na dwie dyscypliny z dziedziny nauk społecznych. Nie poprawiono jednak programu studiów. Zatem przyporządkowanie nadal nie spełnia wymagań określonych w § 3 ust. 4 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (t.j. Dz. U. z 2021 poz. 661), zgodnie z którymi program studiów dla kierunku przyporządkowanego do więcej niż jednej dyscypliny określa dla każdej z tych dyscyplin procentowy udział liczby punktów ECTS w liczbie punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów. Ponadto w wyliczeniu podziału procentowego punktów ECTS przedstawionym we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy podstawą obliczeń jest ogólna liczba 169 punktów ECTS (s. 10), a nie 180 punktów ECTS, jak wskazano w opisie studiów we wniosku pierwotnym (s. 4).

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

4. Założone dla kierunku efekty uczenia się nie odpowiadają koncepcji kształcenia.

Odnoszące się do charakterystyki P6S_WG „w zaawansowanym stopniu – wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu dyscyplin naukowych lub artystycznych tworzących podstawy teoretyczne oraz wybrane zagadnienia z zakresu wiedzy szczegółowej – właściwe dla programu studiów, a w przypadku studiów o profilu praktycznym – również zastosowania praktyczne tej wiedzy w działalności zawodowej związanej z ich kierunkiem” efekty uczenia się przewidują praktyczne zastosowanie wiedzy jedynie w dyscyplinie naukowej historia, przy czym nie odnoszą się one do działalności zawodowej wskazanej w koncepcji kształcenia, lecz do prowadzenia badań naukowych. Pozostałe dwie dyscypliny, do których został przyporządkowany kierunek, a więc które tworzą jego podstawy teoretyczne nie zostały wymienione w żadnym z efektów uczenia się odnoszących się do tej charakterystyki. Jednocześnie dwa z efektów K6_W03 (zna terminologię właściwą dla nauk humanistycznych i społecznych, korzysta z tej wiedzy w praktyce) oraz K6_W05 (rozumie powiązania interdyscyplinarne historii i nauk pomocniczych z innymi naukami i obszarami nauk humanistycznych i społecznych, odnosi je do działalności zawodowej) są niespecyficzne dla

kierunku i włączają do grupy dyscyplin, tworzących jego teoretyczne podstawy niewskazane z nazwy inne dyscypliny, których rola nie została określona w koncepcji kształcenia.

a przewidują praktyczne zastosowanie wiedzy jedynie dyscyplinie naukowej historia przy czym nie odnoszą się one do działalności zawodowej wskazanych koncepcji kształcenia lecz do prowadzenia badań naukowych 2 pozostałe dyscypliny do których został przyporządkowany kierunek a więc które tworzą jego podstawy teoretyczne nie zostały wymienione w żadnym z efektów fil uczenia się odnoszący się do tej do tej charakterystyki czyli właściwie tylko odnoszą się do historii to jest efekt tego poprzedniego tego zaniedbania które zostało wytknięte w poprzednim. Efekty ogólne uczenia się odnoszą się tylko do kompetencji związanych z wykonywaniem zawodu archiwisty i dotyczy to tylko jednego efektu w kategorii wiedza. Efekty uczenia się nie uwzględniają w szczególności zawodowych umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności zawodowej właściwej dla kierunku. Ma to także wyraz na poziomie efektów uczenia się dla poszczególnych zajęć, w tym dla zajęć kształtujących umiejętności praktyczne, czego przykładem są włączone do tej grupy zajęcia historia starożytna powszechna, dla których w zakresie umiejętności założono 1) umiejętność dobierania metod i konstruowania narzędzi badawczych oraz prezentacji wyników kwerendy archiwalnej, 2) umiejętność wyjaśniania terminologii właściwej dla nauk historycznych zarówno w pracy nad wybranymi tematami oraz w popularyzacji historii, 3) umiejętność formułowania tez i argumentacji z wykorzystaniem literatury fachowej, 4) umiejętność formułowania własnych opinii i 5) dokonywania samodzielnej krytyki prezentowanych rozwiązań. Niemal te same umiejętności są kształtowane na kolejnych zajęciach: historia starożytna powszechna – przegląd źródeł, historia starożytna powszechna – wojskowość, historia średniowiecza powszechna, przy czym tylko w przypadku pierwszych zajęć zasygnalizowano powiązanie umiejętności wyjaśniania terminologii z popularyzowaniem historii, co odpowiada roli edukatora historycznego. Podobna sytuacja ma miejsce także w zajęciach, których nazwa wskazuje na przygotowanie zawodowe, np. współczesna biurowość na specjalności archiwistycznej. Sformułowane dla tych zajęć efekty uczenia się w zakresie umiejętności nie wskazują jednak na kształtowanie konkretnych umiejętności związanych z wykonywaniem pracy biurowej, lecz: 1) umiejętności zdobywania i utrwalania wiedzy z zakresu biurowości z wykorzystaniem nowoczesnych technich pozyskiwania, 2) umiejętności dobierania metod i konstruowania narzędzi badawczych i przeprowadzania kwerendy archiwalnej, 3) umiejętności analizowania jakości informacji poprzez wyszukiwanie, selekcjonowanie i ewaluację źródeł informacji. Także efekty uczenia się odnoszące się do kompetencji społecznych nie wskazują na konkretne kompetencje społeczne właściwe dla ról zawodowych określonych w koncepcji kształcenia, czego przykładem są efekty założone dla zajęć historia nowożytna powszechna 1) jest świadom znaczenia wydarzeń z epoki, 2) dąży do obiektywizmu, 3) jest gotów do propagowania wiedzy.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia stwierdza, iż „efekty uczenia się odnoszą się do działalności zawodowej wskazanej w koncepcji kształcenia i nie dotyczą jedynie prowadzenia badań naukowych”. Uczelnia wymienia efekty uczenia się w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych jako ilustrację powyższej tezy. Uczelnia podnosi ponadto, iż „dziedzina nauk społecznych została wymieniona w efektach uczenia się” K6_W13, K6_U03, K6_U12 oraz K6_K10. W odniesieniu do efektów uczenia się dla poszczególnych zajęć,

Uczelnia argumentuje, iż „uwzględniono umiejętności praktyczne i kompetencje społeczne niezbędne w działalności zawodowej właściwej dla kierunku studiów historia I stopnia”.

Stanowisko Prezydium PKA

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia powtórzyła informacje zawarte w pierwotnym wniosku i ograniczyła się do stwierdzeń polemicznych, które są w znacznej mierze chybione. Efekty uczenia się nadal nie przewidują praktycznego zastosowania wiedzy w dyscyplinach nauki o bezpieczeństwie oraz nauki o polityce i administracji, do których również przyporządkowano wnioskowany kierunek. W efektach uczenia się K6_W13 oraz K6_K10 wymieniono nauki humanistyczne i społeczne, nie zaś dyscypliny, do których został przypisany kierunek, natomiast w efektach uczenia się K6_U03 oraz K6_U12 wymieniono „nauki historyczne i pomocnicze” oraz „nauki historyczne i pokrewne”. Tym samym nie usunięto istoty zarzutu. Efekty uczenia się nadal nie odnoszą się do działalności zawodowej wskazanej w koncepcji kształcenia, lecz do prowadzenia badań naukowych, czego przykładem są następujące efekty uczenia się przytoczone we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, z których każdy odnosi się do działalności badawczej: K6_U02 („Potrafi dobierać metody i konstruować narzędzia badawcze [...]”); K6_U04 („Potrafi wskazać, udowodnić i omówić wzajemne relacje różnych kierunków badań historycznych [...]”); K6_U09 („Posiada umiejętność planowania i organizowania indywidualnej pracy historyka oraz zespołu badawczego”). Na poziomie efektów szczegółowych odniesienie do badań naukowych jest wyraźne, na przykład w następującym stwierdzeniu zawartym we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy: „Dla przedmiotów z grupy Historia starożytna powszechna położono główny nacisk na umiejętność dobierania odpowiednich metod badawczych ze względu na specyfikę tych przedmiotów”. Nieprzekonujące jest też stwierdzenie odnoszące się do zajęć współczesna biurowość. Uczelnia argumentuje, iż umiejętności kształtowane na tych zajęciach są „określane szczegółowo przez pracodawców, nie przez prowadzących studia, i z tego powodu ich uwzględnienie w programie może dotyczyć zupełnych podstaw czynności biurowych”. Stwierdzenie to pozostaje w sprzeczności z opisem w karcie zajęć Współczesna biurowość stanowiącym część Załącznika 3_C do pierwotnego wniosku (s. 88–92), z którego wynika, że zajęcia ma prowadzić nauczyciel akademicki, a nie pracodawcy, o których mowa we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

5. Treści programowe i ich układ nie umożliwiają osiągnięcia założonych dla kierunku efektów uczenia się.

Treści programowe nie odpowiadają przyjętej dla kierunku koncepcji kształcenia, nie obejmują one bowiem wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych związanych z zawodami: pilota wycieczek, przewodnika miejskiego/terenowego/turystycznego, edukatora historii, pracownika instytucji nauki i kultury, pracownika/funkcjonariusza służb mundurowych, wydawcy/edytora tekstów źródłowych. Kompetencjom analitycznym poświęcone są propedeutyczne zajęcia elementy działań analityczno-informacyjnych, obejmujące wybrane podstawowe zagadnienia z zakresu technik analizy danych, które jednak nie są rozwijane w ramach innych specjalistycznych zajęć. Treści programowe umożliwiają kompleksowe przygotowanie jedynie do wykonywania zawodu archiwisty, przy czym jest to możliwe tylko w przypadku wyboru specjalizacji archiwistycznej. Zatem układ treści programowych nie

zapewnia osiągnięcia przez wszystkich studentów ogólnego efektu uczenia się: K6_W08: „Ma uporządkowaną wiedzę na temat gromadzenia, przechowywania, opracowania i udostępniania zasobu archiwalnego oraz dostępu do informacji publicznej, wykorzystuje tę wiedzę w praktyce”, który został przypisany do obowiązujących wszystkich studentów zajęć: 1) szkolenie prawne – ochrona danych osobowych, ochrona własności intelektualnej, 2) technologie informacyjne e-historia i 3) elementy działań analitycznych, których treści programowe nie odnoszą się jednak do zadań archiwisty, choć częściowo związane są z funkcjonowaniem archiwów, jako części sektora GLAM (galleries, libraries, archives, museums), z którego zasobów korzysta historyk w pracy naukowej.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia stwierdza, iż „treści programowe odpowiadają przyjętej koncepcji kształcenia”. Następnie Wnioskodawca wymienia zawody, do których przygotowuje każda z trzech oferowanych specjalności: *historia wojskowa*, *historia służb specjalnych* oraz *archiwistyka*, a mianowicie: zawód analityka informacji i raportów medialnych / historyka oraz zawód archiwisty / historyka. Podobnie jak w punkcie 2 wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, Uczelnia dowodzi, iż w przypadku pozostałych zawodów wymienionych w koncepcji kształcenia oraz w punkcie 2 wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, „nie ma specyficznych wymagań w zakresie kwalifikacji i uprawnień do podjęcia pracy. W każdym z tych zawodów potencjalny pracodawca stawia indywidualne wymagania co do posiadania świadectw i certyfikatów ukończenia studiów podyplomowych lub kursów kwalifikacyjnych”. W dalszej części wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, Uczelnia potwierdza, iż ogólny efekt uczenia się: K6_W08: „Ma uporządkowaną wiedzę na temat gromadzenia, przechowywania, opracowania i udostępniania zasobu archiwalnego oraz dostępu do informacji publicznej, wykorzystuje tę wiedzę w praktyce” został przypisany do zajęć: 1) szkolenie prawne – ochrona danych osobowych, ochrona własności intelektualnej, 2) technologie informacyjne e-historia oraz 3) elementy działań analitycznych. We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia zestawia w tabeli treści programowe oraz komentarz do każdego z tych zajęć. Uczelnia przyznaje, że treści programowe tych zajęć „częściowo są związane z funkcjonowaniem archiwów”.

Stanowisko Prezydium PKA

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia polemizuje z zarzutem i nie przedstawia nowych okoliczności odnoszących się do istoty zarzutu. Treści programowe nadal nie obejmują wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych związanych z zawodami: pilota wycieczek, przewodnika miejskiego/terenowego/turystycznego, edukatora historii, pracownika instytucji nauki i kultury, pracownika/funkcjonariusza służb mundurowych, wydawcy/edytora tekstów źródłowych, gdyż Wnioskodawca ceduje odpowiedzialność za przygotowanie studentów do podjęcia tych zawodów na organizatorów szkoleń działających poza programem przedmiotowych studiów. Uczelnia nie odniosła się do kwestii kompetencji analitycznych, którym poświęcone są wprawdzie propedeutyczne zajęcia Elementy działań analityczno-informacyjnych, ale nie są one rozwijane w ramach innych specjalistycznych zajęć. Ponadto Uczelnia potwierdziła, iż ogólny efekt uczenia się: K6_W08 jest przypisany do zajęć wymienionych w zarzucie, które tylko częściowo są związane z funkcjonowaniem archiwów. Tym samym istota zarzutu nie została zniwelowana.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

6. Program studiów nie obejmuje zajęć kształtujących praktyczne umiejętności zawodowe w wymiarze zgodnym z § 3 ust. 5 pkt 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (t.j. Dz. U. z 2021 poz. 661).

Formalnie program studiów obejmuje zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne w wymiarze 152 punktów ECTS, co stanowi 84% punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów. Zajęcia te nie spełniają jednak wymagań określonych w § 6 ww. rozporządzenia, bo nie są prowadzone w warunkach właściwych dla działalności zawodowej wskazanej w koncepcji kształcenia i przede wszystkim w sposób umożliwiający wykonywanie właściwych dla tej działalności czynności praktycznych przez studentów. Zaliczono do nich zajęcia w ramach tzw. modułu podstawowego obejmujące szkolenie prawne, technologie informacyjne, ogólne zagadnienia ekonomii, filozofii, socjologii, logiki; pełen kurs historii od starożytności po współczesność stanowiący tzw. moduł kierunkowy oraz moduły specjalizacyjne: historia służb specjalnych, historia wojskowa oraz archiwistyka. Jedynie archiwistyka odpowiada jednemu z wymienionych w koncepcji kształcenia zawodów, ale i w tym przypadku nie wszystkie zajęcia zaplanowane dla tej specjalności służą kształtowaniu praktycznych umiejętności zawodowych, np: historia stroju administracyjnego czy teoria archiwalna. Większość zajęć wskazanych jako zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne prowadzone jest w formie w wykładu i konwersatorium, które to formy z góry zakładają stosowanie podających metod dydaktycznych lub polegających na konwersacji lub dyskusji, a więc niesłużących kształtowaniu praktycznych umiejętności zawodowych archiwisty, edukatora, przewodnika lub pilota wycieczek, analityka, redaktora itd. W rezultacie program studiów nie obejmuje zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w wymiarze większym niż 50% liczby punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów.

Stanowisko Uczelni

W odpowiedzi na zarzut Uczelnia przedstawiła w formie tabeli „Wykaz zajęć kształtujących umiejętności praktyczne wraz z przydziałem dla nauczycieli akademickich prowadzących te zajęcia”. Tabelę opracowano dla modułu podstawowego, modułu kierunkowego oraz każdej z trzech specjalności. Tabela składa się z następujących elementów: liczba porządkowa, stopień naukowy oraz imię i nazwisko osoby prowadzącej zajęcia, nazwa przedmiotu, rok/semestr, liczba godzin oraz liczba punktów ECTS. Wskazano, iż zajęcia wymienione w tabelach mają formę ćwiczeń, konwersatoriów oraz warsztatów, a ich ogólny wymiar to 126 punktów ECTS, czyli 70% całej puli punktów ECTS przewidzianej na wnioskowanym kierunku.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia częściowo uwzględniła uwagę i usunęła wykłady z puli zajęć kształtujących praktyczne umiejętności zawodowe. Należy jednak zaznaczyć, iż sama forma zajęć (np. ćwiczenia, konwersatorium) nie przesądza o tym, czy mogą one być zaliczone do puli zajęć kształtujących praktyczne umiejętności zawodowe. W zestawieniu zaprezentowanym we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy do puli zajęć kształtujących praktyczne umiejętności zawodowe nadal zaliczane są zajęcia w ramach modułu podstawowego obejmujące szkolenie prawne, technologie informacyjne, ogólne zagadnienia ekonomii, filozofii, socjologii, logiki; w ramach modułu kierunkowego cały kurs historii od starożytności po współczesność; a w ramach modułów specjalizacyjnych wprowadzenie do historii służb specjalnych, historię myśli

wojskowej, historię stroju administracyjnego oraz teorię archiwalną. Tym samym informacja przedstawiona przez Uczelnię we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy nie usuwa istoty zarzutu, którą jest arbitralne określenie puli zajęć kształtujących praktyczne umiejętności zawodowe, bez względu na to, czy rzeczywiście spełniają one wymagania zawarte w § 6 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. z 2021 poz. 661), a mianowicie są prowadzone w warunkach właściwych dla działalności zawodowej wskazanej w koncepcji kształcenia i przede wszystkim w sposób umożliwiający wykonywanie właściwych dla tej działalności czynności praktycznych przez studentów.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

7. Program studiów i zasady realizacji praktyk zawodowych nie zapewniają ich właściwego przebiegu.

Praktyki zawodowe trwają sześć miesięcy w wymiarze 960 godzin, którym przypisano 45 punktów ECTS. O ile czas trwania praktyk wyrażony w liczbie miesięcy spełnia formalne wymagania określone w art. 67 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2021 poz. 478 z późn. zm.), to ich godzinowy wymiar i odpowiadająca mu liczba punktów ECTS nie znajduje uzasadnienia w zasadach realizacji praktyk. Praktyki zorganizowane w trzech etapach po II, III i IV semestrze po 320 godzin i z założenia realizowane są w oparciu o oferowane na kierunku specjalności. Dla praktyk nie założono jednak efektów uczenia się: ani powiązanych z poszczególnymi specjalnościami, ani dla poszczególnych ich etapów. W konsekwencji 960 godzin nie służy osiągnięciu przez studentów zakładanych dla kierunku efektów uczenia się. Jednocześnie oszacowany punktami ECTS nakład pracy studenta podnosi wymiar godzin przeznaczonych na realizację praktyk do 1125-1350 godzin, przy czym w programie praktyk nie ma żadnego uzasadnienia dla pracy własnej studenta poza godzinami spędzonymi w zakładzie pracy. Dla poszczególnych etapów praktyk określono natomiast treści programowe, tyle, że przeznaczanie na nie 320 godzin pracy jest wymiarem znacząco przeszacowanym. Np. dla pierwszego etapu praktyk przewidziano zapoznanie się ze specyfiką zakładu pracy, w tym w szczególności: 1) historią, strukturą organizacyjną, systemem kontroli i nadzoru, 2) podstawami prawnym i funkcjonowania archiwum, biblioteki, muzeum lub innej jednostki (statut, regulaminy i zarządzenie wewnętrzne, zapoznanie się z przepisami dotyczącymi zadań i kompetencji osób funkcyjnych, 3) zapoznanie się z przepisami dotyczącymi ochrony niejawnych informacji i wiadomości prawnie chronionych, 4) specyfiką zadań poszczególnych komórek organizacyjnych zakładu i 5) zapoznanie się z zasadami BHP. Jednocześnie dobór miejsc praktyk nie umożliwia realizacji założonych dla praktyk treści programowych. Mogą to być bowiem 1) urzędy administracji publicznej, archiwa i biblioteki, 2) jednostki administracyjne działające w ramach resortu obrony narodowej zaangażowane w rozwój czytelnictwa, bibliotekarstwa i archiwizację, 3) jednostki struktury sił zbrojonych w zakresie zadań realizowanych przez pracowników cywilnych, 4) jednostki organizacyjne Akademii Sztuki Wojennej. Zasady odbywania praktyk nie wskazują, czy całość praktyki odbywa się w tej samej instytucji, czy też dla każdego etapu właściwy jest inny jej rodzaj. Mając jednak na uwadze, że pierwszy etap praktyk związany jest z zapoznaniem się ze specyfiką instytucji, a na etapach późniejszych przewidziane jest pogłębianie wiedzy na temat funkcjonowania zakładu i podejmowanie odpowiadających jej działań zmiana placówki, w której odbywa się praktyka wiąże się z przerwaniem procesu

dydaktycznego. Nie we wszystkich wskazanych wyżej instytucjach jest możliwe w oparciu o ich działalność zapoznanie się z przewidzianymi dla drugiego etapu praktyk zadaniami: procedurami służby dyplomatycznej, zasadami nawiązywania i prowadzenie współpracy międzynarodowej czy przewidzianymi dla trzeciego etapu praktyk podejmowanie działań z zakresu działalności naukowej i popularyzatorskiej. O ile dobór instytucji umożliwi realizację praktyk zawodowych w zakresie specjalności archiwistycznej (której dotyczy także znacząca część treści programowych), bo w każdej z nich funkcjonuje archiwum zakładowe i ma miejsce obieg dokumentów, to nie jest on właściwy ani dla dwóch pozostałych specjalności, dla których nie określono ról zawodowych: historia służb specjalnych oraz historia wojskowa. Praktyki poza przygotowaniem do zawodu archiwisty i ewentualnie edukatora historii nie uniemożliwiają nabycia i doskonalenia kompetencji w odniesieniu do pozostałych ról zawodowych objętych koncepcją kształcenia: analityka, pilota wycieczek, przewodnika miejskiego/terenowego/turystycznego, pracownika instytucji nauki i kultury, pracownika/funkcjonariusza służb mundurowych, wydawcy/edytora tekstów źródłowych.

Stanowisko Uczelni

W odpowiedzi na zarzut Uczelnia zamieszcza obszerny cytat z opinii Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej w sprawie poprzedniego wniosku złożonego w 2020 r. Z opinii tej wynika, że planowany wówczas wymiar praktyk zawodowych obejmujący 480 godzin i 20 punktów ECTS został uznany za zbyt niski. Uwzględniając poprzednią opinię we wniosku złożonym w 2021 r. Uczelnia zaplanowała praktyki zawodowe w wymiarze 960 godzin i 45 punktów ECTS, co stanowi 1125 godzin pracy studenta (960 godzin właściwej praktyki i 165 godzin pracy własnej). Uczelnia potwierdza, iż praktyki zostały podzielone na trzy etapy (po semestrach II, III i IV) i stwierdza dalej, iż „praktyki zawodowe zostały przypisane do specjalności. Dlatego w drugim i trzecim etapie studenci pod nadzorem opiekuna praktyk podejmują działania związane ze specyfiką placówki, inne dla każdej ze specjalności”.

Stanowisko Prezydium PKA

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia nie odniosła się do istoty zarzutu. Dwukrotne zwiększenie (w stosunku do poprzedniego wniosku) liczby godzin praktyk oraz więcej niż dwukrotne zwiększenie liczby przypisanych im punktów ECTS może być prawidłowe, jednak w odpowiedzi na zarzut Uczelnia nie uzasadniła godzinowego wymiaru praktyk i odpowiadającej mu liczby punktów ECTS. Dla praktyk nadal nie założono efektów uczenia się powiązanych z poszczególnymi specjalnościami na poszczególnych etapach. Tym samym nie wykazano, iż realizacja praktyk służy osiągnięciu efektów uczenia się. Nie uzasadniono potrzeby pracy własnej studenta poza godzinami spędzonymi w zakładzie pracy. Nie odniesiono się do kwestii przeszacowania wymiaru praktyk na poszczególnych etapach oraz doboru miejsc odbywania praktyk w odniesieniu do zaplanowanych treści programowych. Informacje zawarte w odpowiedzi na zarzut są ogólnikowe i nie usuwają istoty zarzutu.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

8. Przyjęte na kierunku zasady realizacji praktyk umożliwiają zaliczanie ich na podstawie wykonywanej pracy zawodowej.

Umożliwiają zaliczania praktyk na podstawie wykonywanej pracy zawodowej stanowi naruszenie dyspozycji norm ustawy, które stanowią jednoznacznie, iż odmienne sposoby osiągania i weryfikacji efektów uczenia się, niż typowe, a zatem oparte na udziale studenta w zajęciach ujętych w programie i planach studiów, zorganizowanych przez uczelnię oraz na weryfikacji jego wysiłku przez osobę prowadzącą zajęcia, w trakcie tych zajęć oraz po ich zakończeniu, mogą być stosowane przez uczelnię tylko na podstawie przepisów szczególnych. W przypadku praktyk zawodowych, takich szczególnych przepisów brak.

Stanowisko Uczelni

W odpowiedzi na zarzut Uczelnia potwierdza, iż na wnioskowanym kierunku „zasady realizacji praktyk umożliwiają zaliczenie ich na podstawie wykonywanej pracy zawodowej, jeżeli student: a) jest pracownikiem w rozumieniu Kodeksu Pracy a zakres jego obowiązków pracowniczych (służbowych) jest zgodny z kierunkiem kształcenia historia w Akademii Sztuki Wojennej oraz spełnia wymagania programu praktyki [...], b) wykonuje pracę na podstawie umowy cywilnoprawnej [...], a przedmiot umowy i zakres obowiązków jest zgodny z kierunkiem kształcenia historia w Akademii Sztuki Wojennej oraz spełnia wymagania programu praktyki, c) jest równolegle studentem lub absolwentem innej szkoły wyższej i w ramach kształcenia odbył lub odbywa praktykę, której zadania były zgodne z kierunkiem historia w Akademii Sztuki Wojennej oraz spełniają wymagania programu praktyki”. Wnioskodawca stwierdza, iż „postanowienia te są zgodne z Regulaminem praktyk zawodowych w Akademii Sztuki Wojennej”. Regulamin praktyk zawodowych w Akademii Sztuki Wojennej przyjęty Zarządzeniem Rektora-Komendanta ASzWoj nr 33 z dnia 15 lipca 2020r. stanowi Zał. 3 do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy (s. 39–52).

Stanowisko Prezydium PKA

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia nie odniosła się do istoty zarzutu i potwierdziła jedynie, iż przyjęte na kierunku zasady realizacji praktyk umożliwiają zaliczanie ich na podstawie wykonywanej pracy zawodowej, co stanowi naruszenie dyspozycji norm ustawy.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

9. System weryfikacji efektów uczenia się, nie umożliwia monitorowania opanowania praktycznych umiejętności zawodowych.

System weryfikacji efektów uczenia się nie umożliwia monitorowania opanowania praktycznych umiejętności zawodowych oraz umiejętności zastosowania wiedzy w dyscyplinach, do których kierunek został przyporządkowany do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach wskazanego w koncepcji kształcenia zawodowego rynku pracy, co wynika z braku treści programowych odnoszących się do kształtowania praktycznych umiejętności zawodowych. Przykładowo w przypadku zajęć metodyka archiwalna stosowane metody weryfikacji, to obecność, przygotowanie referatu oraz ocena aktywności i udziału w zajęciach. Żadna z metod nie umożliwia sprawdzenia czy student potrafi ewidencjonować i opracowywać zasoby aktowe. Obecność na zajęciach co do zasady nie umożliwia oceny osiągnięcia jakichkolwiek efektów uczenia się, a zastosowanie oceny aktywności i udziału w zajęciach tylko częściowo służy weryfikacji efektu: „Student jest przygotowany do aktywnego uczestniczenia w życiu społecznym i kulturalnym środowiska i regionu oraz inicjowania działań

na rzecz ochrony interesu publicznego, w szczególności w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego; dba o prestiż zawodu historyka, przestrzega zasad etyki i wymaga tego od innych”, ponieważ umożliwia ocenę przygotowania do aktywnego udziału tylko w zakresie określonym treściami programowymi dla tych zajęć.

Stanowisko Uczelni

W odpowiedzi na zarzut Uczelnia stwierdza, iż „w kartach przedmiotu podano sposoby oceny oraz weryfikację efektów uczenia się. Studenci będą wykonywać określone zadania związane z przyszłą pracą historyka. Założenie weryfikacji postępów w nauce w zakresie przywołanego przykładu zajęć Metodyka archiwalna poprzez m.in. pracę pisemną nie wyklucza, a ze względu na przedmiot zajęć, wręcz obliuguje do przeprowadzenia sprawdzianu umiejętności opracowania zasobu aktowego (i wykazania tego w postaci pracy pisemnej, obejmującej odpowiednią część teoretyczną, jak i opis dokonanych na konkretnym przykładzie czynności oraz sporządzony inwentarz lub inny opis zasobu). Przygotowanie pracy pisemnej w każdym innym przypadku zajęć przygotowujących do praktyki zawodowej wymagałoby ujęcia w niej elementów opisu wykonanych czynności (oraz ich zaplecza teoretycznego). Należy tu wskazać, że wymaga to zintegrowania zajęć z praktykami archiwalnymi (względnie biurowymi), z samej swojej istoty nie będących częścią wspomnianych zajęć”.

Stanowisko Prezydium PKA

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia powołuje się na sposoby weryfikacji efektów uczenia się zawarte w kartach zajęć załączonych do pierwotnego wniosku i wspomina jako przykład zajęcia Metodyka archiwalna. Pomiedzy zapisem w karcie przykładowych zajęć a interpretacją przedstawioną w odpowiedzi na zarzut istnieje jednak rozbieżność, a mianowicie, praca pisemna, o której mowa w odpowiedzi na zarzut nie została ujęta w karcie zajęć Metodyka archiwalna (Zał. 3_C do pierwotnego wniosku s. 80–83). Jako sposoby oceny w karcie tych zajęć podano „Obecność na konwersatorium / Ocena przygotowanego referatu (33%) / Ocena aktywności i udziału w zajęciach (67%) / Ocena z zaliczenia zajęć ” (s. 81). We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia nie zniwelowała istoty zarzutu, co sprawia, że system weryfikacji efektów uczenia się nadal nie umożliwia monitorowania opanowania praktycznych umiejętności zawodowych.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

10. Dla kierunku studiów historia nie przyjęto z góry specyficznych zasad dyplomowania. Dla kierunku nie przyjęto z góry specyficznych zasad dyplomowania wskazujących na formę i zakres egzaminu dyplomowego, dyscyplinę lub dyscypliny naukowe, w zakresie których może być przygotowywana praca dyplomowa i nie określono merytorycznych kryteriów jakie powinna spełniać praca dyplomowa na studiach pierwszego stopnia z uwzględnieniem progresu kompetencji między poziomami studiów. Osiągane przez studentów efekty uczenia się są zróżnicowane w zależności od wybranego seminarium, którego problematyka nie jest z góry określona i tak np. w zakresie wiedzy podczas jednego z seminariów student osiąga następujące efekty uczenia się: 1) ma wiedzę pozwalającą analizować i interpretować źródła historyczne dla poznania danej epoki historycznej 2) zna podstawowe metody badawcze oraz narzędzia pracy historyka, 3) zna i rozumie pojęcia i zasady z zakresu prawa autorskiego i własności intelektualnej, a w zakresie innego seminarium 1) posiada ogólną wiedzę o miejscu

i znaczeniu historii w systemie nauk oraz pozwalającą analizować i interpretować źródła historyczne dla poznania danej epoki, 2) rozpoznaje podstawowe metody badawcze i zna narzędzia pracy historyka oraz 3) rozumie powiązania interdyscyplinarne historii i nauk pomocniczych z innymi naukami i obszarami nauk. Nieco mniejsze zróżnicowanie dotyczy efektów uczenia się dotyczący umiejętności i kompetencji społecznych. Niemniej w zależności od seminarium prace dyplomowe będą służyć potwierdzeniu osiągnięcia przez studentów nieco innych efektów uczenia się, a co za tym idzie będą spełniać inne wymagania, co skutkuje brakiem porównywalności ocen na dyplomie ukończenia studiów. Przede wszystkim jednak przyjęte na kierunku zasady dyplomowania nie uwzględniają specyfiki praktycznego profilu kształcenia i nie zakładają przygotowania do prowadzenia badań naukowych o charakterze aplikacyjnym lub prac rozwojowych prowadzonych w dyscyplinie naukowej historia w wyszczególnionej w koncepcji kształcenia działalności zawodowej.

Stanowisko Uczelni

W odpowiedzi na zarzut Uczelnia stwierdza, iż „w programie studiów określono zasady przeprowadzania dyplomowania, w tym przeprowadzania egzaminu dyplomowego”. Wnioskodawca wyjaśnia ponadto, iż „w programie studiów dla przedmiotu Seminarium licencjackie określono jeden wariant efektów uczenia się. W obu kartach przedmiotu Seminarium licencjackie wskazano te same efekty uczenia się co w programie studiów z wyjątkiem jednego efektu uczenia się w zakresie wiedzy K6_W03”, który błędnie wpisano w jednej z kart zamiast efektu uczenia się K6_W04.

Stanowisko Prezydium PKA

Załącznik 3 do pierwotnego wniosku zawiera w pkt. 8, na s. 52–56 Zasady przeprowadzenia procesu dyplomowania, w tym przeprowadzenia egzaminu dyplomowego. W dokumencie tym opisano formalne wymagania, natomiast nie określono dyscypliny lub dyscyplin naukowych, w zakresie których może być przygotowywana praca dyplomowa, ani też merytorycznych kryteriów, jakie powinna spełniać praca dyplomowa na studiach pierwszego stopnia z uwzględnieniem progresu kompetencji między poziomami studiów. W Zasadach przeprowadzenia procesu dyplomowania, w tym przeprowadzenia egzaminu dyplomowego (Zał. 3 do pierwotnego wniosku) zamieszczono jedno ogólne zdanie, które nie niweluje istoty zarzutu: „Tematy prac dyplomowych ustalają promotorzy wspólnie ze studentami, biorąc pod uwagę kierunek studiów, zainteresowania studentów oraz potrzeby Akademii” (s. 53). Podobnie w odniesieniu do egzaminu dyplomowego, Zasady przeprowadzenia procesu dyplomowania, w tym przeprowadzenia egzaminu dyplomowego określają ogólnie, iż ma to być egzamin ustny, podczas którego „student powinien wykazać się wiedzą z zakresu tematyki swojej pracy dyplomowej i kierunku studiów” (s. 54). Wyjaśnienia Uczelni nie niwelują istoty zarzutu dotyczącego przyjętych na kierunku zasad dyplomowania, które nie uwzględniają specyfiki praktycznego profilu kształcenia i nie zakładają przygotowania do prowadzenia badań naukowych o charakterze aplikacyjnym lub prac rozwojowych prowadzonych w dyscyplinie naukowej historia w wyszczególnionej w koncepcji kształcenia działalności zawodowej. Ponadto, analiza porównawcza efektów uczenia się dla Seminarium licencjackiego 1 i Seminarium licencjackiego 2, zawartych w kartach zajęć (Zał. 3A do pierwotnego wniosku, s. 105–114) wskazuje na to, że – wbrew deklaracji zawartej we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy – osiągnięte przez studentów efekty uczenia się są zróżnicowane w zależności od wybranego seminarium.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

11. Wykazany we wniosku potencjał kadrowy nie umożliwia prawidłowej obsady zajęć.

Wykazany we wniosku potencjał kadrowy nie umożliwia prawidłowej obsady 32 zajęć. Braki kadrowe dotyczą w szczególności pradziejów ziem polskich, historii średniowiecza, historii XIX wieku oraz archiwistyki. W niektórych przypadkach obsada zajęć wynika z incydentalnego, wykraczającego poza główną specjalizację nauczyciela akademickiego, pojawienia się w dorobku naukowym pojedynczej publikacji, która staje się pretekstem do powierzenia mu zajęć, ale nie potwierdza szerokich kompetencji w zakresie problematyki odpowiadającej tym zajęciom. Wśród planowanej na kierunku kadry znajduje się osoba bez stopnia naukowego, zatrudniana na umowę-zlecenie, która nie posiada kompetencji do prowadzenia powierzonych jej czterech zajęć, z wyjątkiem ćwiczeń z logiki. W trzech przypadkach nie podano uzasadnienia obsady zajęć. Wykaz nieprawidłowo obsadzonych zajęć znajduje się w załączniku do uchwały.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia przedstawiła uzasadnienie obsady kadrowej zajęć w formie tabeli. Uzupełniono informacje o dorobku i zainteresowaniach naukowych kadry.

Stanowisko Prezydium PKA

Przedstawione przez Uczelnię dodatkowe informacje pozwalają zredukować liczbę nieprawidłowo obsadzonych zajęć z 32 do 19. Wykaz zajęć, które nadal nie są prawidłowo obsadzone znajduje się w załączniku do uchwały.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

12. Dobór przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego współpracujących z Uczelnią w zakresie projektowania i doskonalenia koncepcji kształcenia, programu studiów oraz jego realizacji nie w pełni odpowiada przyjętej dla kierunku koncepcji kształcenia.

We wniosku Uczelnia przedstawiła porozumienia o współpracy, w tym w odniesieniu do organizacji praktyk zawodowych z Archiwum Głównym Akt Dawnych w Warszawie, Archiwum Akt Nowych w Warszawie, Wojskowym Biurem Historycznym w Warszawie, z kilkoma oddziałami lub delegaturami Instytutu Pamięci Narodowej, kilkoma Archiwami Państwowymi, Centralną Biblioteką Wojskową w Warszawie. Rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawców, z którymi Uczelnia współpracuje nie jest zgodny z koncepcją i celami kształcenia oraz wynikającymi z nich obszarami działalności zawodowej oraz zawodowego rynku pracy, ponieważ nie obejmuje instytucji właściwych dla wykonywania zawodów: analityka, pilota wycieczek, przewodnika miejskiego/terenowego/turystycznego czy wydawcy/edytora tekstów źródłowych

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia stwierdza, iż „dobór przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego współpracujących z Akademią Sztuki Wojennej w zakresie projektowania i doskonalenia koncepcji kształcenia, programu studiów oraz jego realizacji

odpowiada przyjętej dla kierunku studiów historia I stopnia koncepcji kształcenia. Warto podkreślić, że kierunek studiów historia I stopnia jest nowym kierunkiem studiów w Akademii Sztuki Wojennej i Uczelnia opiera się na dotychczasowych interesariuszach”. Wnioskodawca wyjaśnia ponadto, iż grono interesariuszy będzie poszerzane o instytucje polskie i niemieckie.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia zadeklarowała rozwój współpracy z interesariuszami zewnętrznymi w Polsce i za granicą, nie odniosła się jednak do istoty zarzutu, który dotyczył współpracy z instytucjami właściwymi dla wykonywania zawodów: analityka, pilota wycieczek, przewodnika miejskiego/terenowego/ turystycznego czy wydawcy/edytora tekstów źródłowych, które wskazano w koncepcji kształcenia na wnioskowanym kierunku.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

13. Zasady i procedury związane z projektowaniem i doskonaleniem programów przyjęte w ramach uczelnianego systemu zapewnienia jakości kształcenia są nieskuteczne.

Przyjęte w Uczelni systemowe działania związane z projektowaniem programu studiów, choć uwzględniają zasady jego zatwierdzania są i oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w odniesieniu do ocenianego kierunku w świetle zarzutów sformułowanych w kryteriach 1-4 i 6 okazały się nieskuteczne.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia stwierdza, iż „biorąc pod uwagę wyjaśnienia przedstawione w pkt. 1–4 oraz 6 nieprawidłowości wskazane w pkt. 13, w opinii Akademii, są bezzasadne. Skuteczność przyjętych w Uczelni rozwiązań w zakresie projektowania programów są skuteczne i zgodne z obowiązującymi przepisami prawa”. Wnioskodawca argumentuje ponadto, iż w latach 2018-2020 przeprowadzono w Akademii pięć ocen programowych: cztery kierunki uzyskały oceny pozytywne, a jeden – obronność – ocenę wyróżniającą. Uczelnia podnosi, iż „program studiów dla kierunku historia był przygotowywany według zasad jak dla pozostałych kierunków studiów”.

Stanowisko Prezydium PKA

Wyjaśnienia Uczelni przedstawione we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy w niewielkim stopniu odnoszą się do istoty zarzutów i w większości jej nie usuwają. Tym samym opinia Uczelni o bezzasadności zarzutu nie znajduje potwierdzenia we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

Biorąc pod uwagę uznanie za utrzymanie w mocy dwunastu z trzynastu zarzutów Prezydium PKA stwierdza, że nie zaistniały przesłanki do zmiany opinii negatywnej wydanej w uchwale nr 587/2021 z dnia 8 lipca 2021 r.

Uchwała nr 876/2021
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 2 września 2021 r.

§ 2

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Edukacji i Nauki,
2. Minister Obrony Narodowej,
3. Rektor Akademii Sztuki Wojennej w Warszawie.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej
Podpisano podpisem kwalifikowanym w dniu
08.09.2021

Stanisław Wrzosek